

สรุปบทเรียนการพัฒนาความรู้

หลักสูตร

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence)

สำหรับบุคลากรภาครัฐทุกระดับ

ชื่อ-สกุล นางสาวณัฐวิภา กิจวิทยารักษ์ ตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ
สังกัด กลุ่มวิทยบริการ สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน
วันที่อบรม 18 มิถุนายน 2569

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการพื้นฐานของปัญญาประดิษฐ์
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบของปัญญาประดิษฐ์

สรุปบทเรียน

AI คืออะไร ?

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้คอมพิวเตอร์สามารถเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินใจได้ใกล้เคียงกับมนุษย์ ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐสามารถยกระดับการให้บริการประชาชนให้มีความรวดเร็ว แม่นยำ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย AI สามารถช่วยลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน เพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายบนพื้นฐานของข้อมูลจริง (Data-Driven Government)

AI กับภาครัฐ

การนำ AI มาใช้ในภาครัฐไม่ได้มุ่งแทนที่บุคลากร แต่เป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถมุ่งเน้นงานที่ต้องใช้วิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ และการให้บริการเชิงคุณภาพแก่ประชาชนได้มากขึ้น

รูปแบบ การประยุกต์ใช้ AI ในภาครัฐ

- ✓ การให้บริการประชาชนอัตโนมัติ
- ✓ Chatbot และ Virtual Assistant ตอบคำถามประชาชนตลอด 24 ชั่วโมง
- ✓ ระบบรับเรื่องร้องเรียนและติดตามสถานะคำร้องแบบอัตโนมัติ
- ✓ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบาย
- ✓ วิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อคาดการณ์ปัญหาและแนวโน้มในอนาคต
- ✓ สนับสนุนการตัดสินใจด้านเศรษฐกิจ สาธารณสุข และการจัดสรรทรัพยากร
- ✓ การตรวจสอบและบริหารความเสี่ยง
- ✓ ตรวจจับความผิดปกติ การทุจริต หรือการใช้ทรัพยากรอย่างไม่เหมาะสม
- ✓ เพิ่มความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการกำกับดูแล
- ✓ การจัดการเอกสารและกระบวนการภายใน
- ✓ จำแนกเอกสารอัตโนมัติ
- ✓ สกัดข้อมูลจากเอกสารและลดระยะเวลาการปฏิบัติงาน

AI ช่วยให้หน่วยงานสามารถบริหารจัดการข้อมูลจำนวนมาก
ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์
ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ดียิ่งขึ้น

- ☆ เพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการ
- ☆ ลดต้นทุนและภาระงานซ้ำซ้อน
- ☆ เพิ่มความถูกต้องและลดข้อผิดพลาดจากมนุษย์
- ☆ สนับสนุนการตัดสินใจด้วยข้อมูลที่มีคุณภาพ
- ☆ ยกระดับประสบการณ์และความพึงพอใจของประชาชน
- ☆ เพิ่มความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการดำเนินงานภาครัฐ

ประโยชน์
ที่ภาครัฐ
ได้รับจาก
AI

ข้อควรระวัง ของการใช้ AI

AI มีศักยภาพสูง แต่ยังมีข้อจำกัดหลายประการ

- ✗ ความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- ✗ ความโปร่งใสและความสามารถในการอธิบายผลลัพธ์ของ AI
- ✗ ความเสี่ยงจากอคติของข้อมูล (Bias)
- ✗ การพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศมากเกินไป
- ✗ กฎระเบียบและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่อาจไม่เอื้อต่อการพัฒนา AI อย่างต่อเนื่อง

การนำ AI มาใช้ควรอยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล ความรับผิดชอบ
ความโปร่งใส และการคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนเป็นสำคัญ

ปัจจัยความสำเร็จในการนำ AI มาใช้ในภาครัฐ

1. คุณภาพของข้อมูล (Data)

- ข้อมูลเป็นหัวใจสำคัญของ AI หากข้อมูลไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน หรือมีอคติ ผลลัพธ์ที่ได้จาก AI ก็อาจคลาดเคลื่อน ดังนั้นหน่วยงานต้องมีระบบจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูลที่มีมาตรฐาน

2. บุคลากรและทักษะด้าน AI

- ภาครัฐต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านข้อมูลและ AI รวมถึงสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม

3. โครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อม

- การพัฒนา AI ต้องอาศัยระบบคอมพิวเตอร์ เครือข่าย และฐานข้อมูล ที่พร้อมรองรับ รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การสนับสนุนจากผู้บริหาร

- ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร และนโยบาย ที่เอื้อต่อการพัฒนาและใช้งาน AI อย่างต่อเนื่อง

การนำ AI มาใช้ควรอยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล ความรับผิดชอบ
ความโปร่งใส และการคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนเป็นสำคัญ

ประโยชน์ที่ได้รับต่อตนเอง

เพิ่มพูนทักษะด้านดิจิทัลและความรู้ด้าน AI ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการทำงานยุคปัจจุบัน สามารถนำ AI มาช่วยลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน ประหยัดเวลา และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล การแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล เพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานในความรับผิดชอบ

ประโยชน์ที่ได้รับต่อหน่วยงาน

ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ลดภาระงานเอกสารและงานประจำที่ใช้เวลามาก สนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผน การบริหารจัดการ และการตัดสินใจที่มีความแม่นยำมากขึ้น ยกระดับคุณภาพการให้บริการประชาชนให้มีความรวดเร็ว สะดวก และตอบสนองความต้องการได้ดียิ่งขึ้น ส่งเสริมการพัฒนาองค์กรสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเป็นฐานในการดำเนินงาน ช่วยเพิ่มความโปร่งใส ลดข้อผิดพลาด และสนับสนุนการบริหารงานภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย